

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 31 januari 1924 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse, förutom i vad densamma avsåge framställningar angående visst tjänstgöringstraktamente till justitieombudsmannens och militieombudsmannens ersättare, därest de icke äro bosatta i huvudstaden, samt angående dyrtidstillägg under år 1924 åt befattningshavare vid justitieombudsmansexpeditionen.

Första lagutskottet, som verkställt ovannämnda granskning, har för ifrågasvarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit ej mindre de diaries, vilka under år 1923 förts i nämnda expedition samt under justitieombudsmannens ämbetsresor, än även expeditionens registratur för berörda tid, varjämte på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Justitieombudsmannen anmäler i ämbetsberättelsen, att han med stöd av 25 § i instruktionen begagnat sig av semester under tiden från och med den 2 juli till och med den 15 augusti samt att under nämnda tid hans av riksdagen utsedde efterträdare hovrättsrådet Gunnar Beskow förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter enligt vedertagen ordning redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anbefallda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal m. m., samt meddelar därvid, att han under denna avdelning, i likhet med de två närmast föregående åren, av sparsamhetsskäl intagit redogörelse för allenast ett tiotal under år 1923 behandlade ärenden.

Vidare har i ämbetsberättelsen intagits — av utrymmesskäl i förkortad form — Svea hovrätts utlåtande över ett av sakkunniga, bland vilka även justitieombudsmannen befunnit sig, inom justitiedepartementet utarbetat och i februari 1923 avlämnat underdånigt betänkande med förslag till lönereglering för befattningshavare i domsagorna m. m.

Därefter omförmälas av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1923 till Kungl. Maj:t avlätna skrivelser, nämligen

den 15 maj angående förvaltningen av Askims, Västra och Östra Hisings samt Sävedals härads domsaga;

den 21 september angående samma ämne;

den 5 juni angående skyldighet för domstol att i mål, vari förordnats om rättsmedicinsk obduktion å död människas kropp, avbida medicinalstyrelsens yttrande, innan målet avgöres;

den 12 juni angående förbud mot efterbildning av riksbankens sedlar i reklamsyfte m. m.;

den 20 juni angående skyldighet för konkursdomare att vid översändande till inskrivningsdomare av sådana handlingar rörande fast egendom, som omförmälas i 21 § konkurslagen, tillse, att noggrann uppgift lämnas om fastighetens namn och beteckning i övrigt m. m.;

den 26 juni angående ändring av bestämmelserna om gåvobeskattning i kungl. förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva;

den 6 september angående omreglering av Inlands härads m. fl. domsagor;

den 14 november angående omskrivning av fastighetsböckerna i Frosta tingslag;

den 11 december angående forum för mål rörande överträdelser av kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka och kungl. förordningen den 11 juni 1919 angående försäljning av pilsnerdricka;

den 15 december angående översändande av avskrift av hovrätts dom eller utslag till underrätt, som i målet dömt; samt

den 22 december angående ersättning av statsmedel till polismyndighet i stad för viss handräckning enligt 72 § i lagen den 14 juni 1918 om fattigvården.

Justitieombudsmannens ämbetsresor under år 1923 hava ägt rum i Malmöhus, Kristianstads samt Göteborgs och Bohus län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit, hänvisar justitieombudsmannen till det av honom därunder förda diariet.

Över de under å 1923 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes diarieliförda ärenden under 1923 — däri inbegripna 7 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 576.

Vid 1923 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes

.....	53
Under 1923 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:	
genom inkomna klagomål ett antal av	386
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av	59
Summa från 1922 balanserade och under 1923 inkomna ärenden	498

Av berörda 498 ärenden hava under 1923:	
1) såsom återkallade avskrivits	6
2) till annan myndighet överlämnats	7
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	133
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	117
5) utan åtgärd avskrivits	126
6) till åtal hänvisats	13
7) föranlett annan åtgärd än åtal	44
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	4
och äro vid 1923 års slut:	
9) i avbidan på infordrad förklaring eller påminnellers avgivande vilande	37
10) i avbidan på domstols utslag eller annan myndighets beslut vilande	7
11) på prövning beroende	4
	Summa 498

Under år 1923 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 13 ärenden, varav 2 ärenden avsett vardera 2 personer, beslutits anställande av åtal mot tjänstemän, nämligen

på grund av förd klagan	12
av annan anledning	3
	Summa 15

Sälunda har för nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten förordnats om åtal mot:

- 1) förste stadsfogde för felaktigt förfarande i utmättingsärende (sid. 67 o. f.);
- 2) extra läkare för dröjsmål med avläggande av sjukbesök m. m.;
- 3) landsfiskal för felaktigt förfarande i utmättingsärende (sid. 136 o. f.);
- 4) t. f. domhavande för felaktig behandling av mål vid häradsrätt (sid. 126 o. f.);
- 5) lantmäteriauskultant för underlåtenhet att besvara skrivelser från J. O. m. m. (sid. 134 o. f.);
- 6) kyrkoherde för politisk propaganda i sammanhang med gudstjänst (sid. 109 o. f.);
- 7) komminister för liknande fel (sid. 109 o. f.);
- 8) komminister för obehörig ändring å skolbetyg;
- 9) stadsfogde för felaktigt förfarande beträffande införselärenden;
- 10) kyrkoherde för försummelse vid kyrkobokföring (sid. 148 o. f.);
- 11) länsstyrelse för försummelse vid tillsyn å kronohäkte;
- 12) landsfiskal för olaga häktning;
- 13) häradshövding för felaktig behandling av in-teckningsärende;
- 14) t. f. domhavande för liknande fel; och
- 15) sekreterare för brott mot 25 kap. 11 § strafflagen.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

I bilagor, som vidfogats berättelsen, meddelas förteckningar dels över samtliga av 1923 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll, dels över de av 1923 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de

åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels över sådana i sistberörda förteckning upptagna ärenden, som vid utgången av år 1923 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1923 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1923, dels ock över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1923 och vari under år 1923 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 31 januari 1924.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hederstierna, Edw. Larson, Åkerman, Olaus Pettersson K. G. Westman, Klefbeck, P. E. A. Jonsson* och *J. O. Karlsson.*

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Södertälje, *Lindqvist* i Halmstad, *af Ekenstam, Strid, Lindley, Nilsson* i Antnäs, *Söderberg, Carlsson* i Mölndal och fru *Östlund.*
